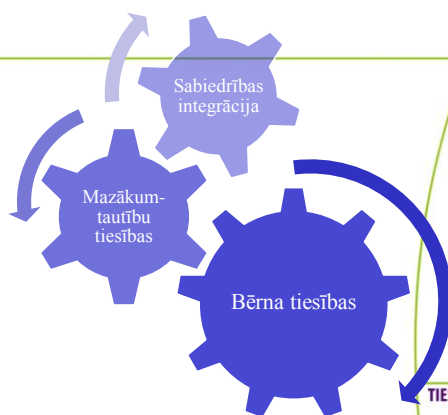

Diskusija Bilingvālās izglītības problēmas un iespējamie risinājumi

06.02.2014.

2

Diskusijas mērķis:

Izzināt Jūsu kā izglītības iestādes vadītāja un profesionāļa viedokli par iespējamajiem risinājumiem bilingvālās izglītības izpētes laikā konstatētajām nepilnībām

Konstatētās
nepilnības

Jūsu idejas,
kā labāk
risināt

3

Ievadam...

Eiropas padome:
Tiesības apgūt savas minoritātes valodu ir līdzeklis, ar kura palīdzību personas, kas pieder pie nacionālās minoritātes, var apliecināt un saglabāt savu identitāti

Oficiālās valodas prasme ir sociālās vienotības un integrācijas faktors

Satversmes tiesa:
Bilingvālās izglītības sistēma sekmē mazākumtautību pārstāvju iekļaušanos Latvijas sabiedrībā un vienlaikus ievēro viņu tiesības saglabāt, lietot un attīstīt savu dzimto valodu, etnisko un kultūras savdabību

4

Ievadam...

Vidusskolās mācību priekšmetu, kas tiek pasniegti valsts valodā, skaits ir būtiski jāpalielina. Pētījumu rezultāti norāda uz kopsakarību, jo izteiktāks ir palielinājums, jo labāk bērnam (Hāgas rekomendācijas par mazākumtautību tiesībām uz izglītību OSCE HCNM 13.punkts)

Bet ir svarīgi, lai netiktu pazemināti vispārējās izglītības standarti. Šāds risks pastāv, ja minoritāšu skolotājus aicina pasniegt oficiālo valodu, nenodrošinot atbilstošu sagatavošanu un atbalstu (Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību Konsultatīvās komitejas komentāri par izglītību)

5

Diskusijas tematiskie bloki:

1. Normatīvo aktu prasības un praksē identificētās neatbilstības un pretrunas
2. Izglītības kvalitātes nodrošināšanas problemātika
3. Izglītības kvalitātes kontroles mehānismi
4. Izglītības procesa realizācijā iesaistīto pušu atbildība

6

1. Normatīvo aktu prasības un praksē identificētās neatbilstības un pretrunas

Vai tādas pastāv?

Iespēja izvēlēties vienu no 5 modeļiem

Valsts vispārējās vidējās izglītības standarts noteic, ka mācību satura apguve valsts valodā tiek nodrošināta ne mazāk kā trijās piektdaļās no kopējās mācību stundu slodzes mācību gadā, ieskaitot svešvalodas, un nodrošina ar mazākumtautības valodu, identitāti un kultūru saistīta mācību satura apguvi mazākumtautības valodā (Izglītības likuma Pārejas noteikumu 9.punkta 3.apakšpunkts)

2. Izglītības kvalitātes nodrošināšanas problemātika

Eiropas Padome:
Izglītība minoritātes valodā nodrošina vienlīdzīgu izglītības pieejamību un veicina pilnīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrībā. Tomēr, vienlīdz svarīgi ir pienācīgi apgūt oficiālo valodu, jo pretējā gadījumā tas nopietni ierobežo iespējas efektīvi piedalīties sabiedriskajā dzīvē un var kavēt augstākās izglītības iegūšanu

Satversmes tiesa:
Ierobežojot minoritāšu vēlmēs apgūt valsts valodu un izmantot to mācību satura apguvē - aizskar ne tikai viņu tiesības uz izglītību, bet arī viņu iespējas lietot valsts valodu noteiktās jomās

2. Izglītības kvalitātes nodrošināšanas problemātika

EP Konsultatīvā komiteja par Latviju

- Esošo pedagogu neatbilstošs kvalifikācijas līmenis (sakrīt ar tiesībsarga konstatēto)
- Izglītības resursu (t.sk. mācību līdzekļu) trūkums
- Eksāmenos nesamērīgs uzsvārs uz latviešu valodas zināšanām, nevis analītiskajām spējām → 1) slīktāki mazākumtautību absolventu rezultāti un 2) nepienācīgi sagatavota pāreja uz valsts valodu
- Ir valodu prasmju uzlabošanās, bet bez papildu pasākumiem tā netuvina abu valodu grupu pārstāvjus

3. Izglītības kvalitātes kontroles mehānismi

Eiropas Padomes Konsultatīvā komiteja:
Ja mazākumtautību skolotājus aicina pasniegt oficiālo valodu, nenodrošinot atbilstošu atbalstu un sagatavošanu, vispārējās izglītības standarti pazeminās. Svarīgi ir reformu procesa gaitā regulāri uzraudzīt izglītības kvalitāti

Satversmes tiesa:
Kvalitātes kontroles mehānismam jābūt objektīvam, vispusīgam, profesionālam, regulāram, kā arī uz zinātniskām atziņām un metodēm balstītam. Pretējā gadījumā: Ieviestās pārmaiņas nesasniedz savu mērķi un izglītošanas process zaudē jēgu

3. Izglītības kvalitātes kontroles mehānismi

Tiesībsarga biroja monitoringos konstatētais

Kontroli par mācību programmas īstenošanu, tostarp bilingvālās metodikas pielietošanu, veic skolas administrācija, novērojot stundas (stundu hospitācija)

No novērotajām 49 skolām IKVD bijis tikai 3 skolās

Nav vienota, tiesību aktu līmenī noteikta metodoloģija, kā konstatēt, vai bilingvālā mācību stundā valsts un mazākumtautības valodas tiek lietotas atbilstoši proporcijai

4. Izglītības procesa realizācijā iesaistīto pušu atbildība

EP Konsultatīvā komiteja par Latviju

- **Nodrošināt** mazākumtautību skolas ar kvalitatīviem mācību līdzekļiem, kā arī pienācīgi apmācīt pedagogus
- **Turpināt** pasākumus, lai uzlabotu skolēnu latviešu valodas zināšanas, bet, izvēloties elastīgāku pieeju, lai mācītu latviešu valodā un neciestu izglītības kvalitāte
- **Nodrošināt** pieaugušajiem, tostarp vecākiem, vairāk iespēju apgūt latviešu valodu
- **Turpināt** uzlabot izglītības starpkultūru saturu visās skolās

4. Izglītības procesa realizācijā iesaistīto pušu atbildība

Tiesībsarga biroja monitoringos konstatētais

Katrā vecuma grupā (6., 9. un 12.klase) tika novērots dažāds skolēnu valsts valodas zināšanu līmenis

Tika novērota cēloņsakarība starp skolas administrācijas, skolotāju nostāju pret valsts valodas nepieciešamību un bērnu valsts valodas zināšanu līmeni

Paldies!